

Vyhodnocení žákovského dotazníku 2016

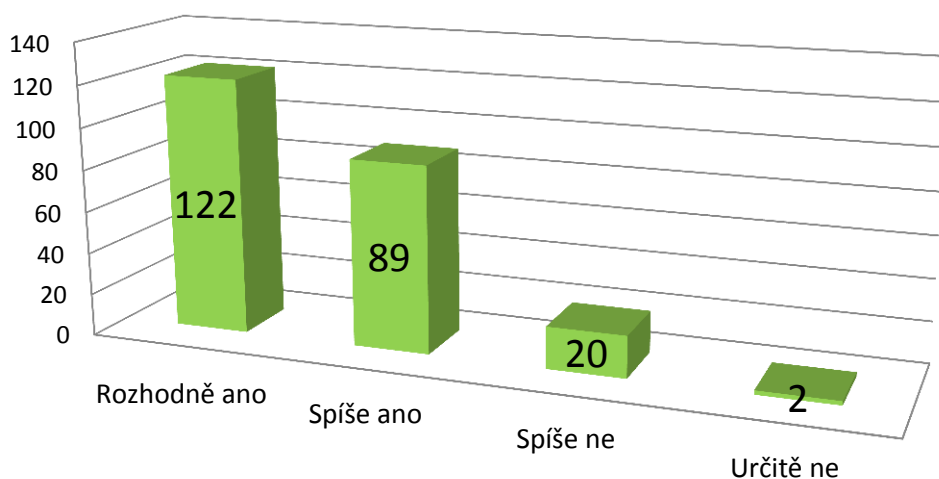
Cílem žákovského dotazníku připraveného ředitelem školy je získání dílčí zpětné vazby od studentů na vzdělávání na orlickoústeckém gymnáziu. Děkuji všem respondentům za jejich odpovědi. Velice si vážím všech názorů a podnětů, které byly v rámci šetření vyjádřeny. Se získanými informacemi bude vedení školy dále pracovat konstruktivně tak, aby měly pozitivní vliv na kvalitu vzdělávání v naší škole.

V rámci dotazníkového šetření poskytlo odpovědi týkající se vzdělávání na našem gymnáziu 233 žáků z celkového počtu 338, což je téměř 70%. Nejvíce respondentů reagovalo ze tříd 1. B, 5. B a 6. B, nejméně z tercie, kde odpověděla pouze polovina třídy, a ze 2. A, v níž je však výrazně menší počet studentů.

Otázky se týkaly spokojenosti se školou či třídním kolektivem, zajímavosti výuky, náročnosti a délky domácí přípravy na vyučování. Zejména v otevřených otázkách se mohli studenti vyjádřit k oblíbenosti či neoblíbenosti jednotlivých předmětů a učitelů včetně krátkého zdůvodnění. Komentovat mohli i způsoby zadávání práce učiteli, systém jejich hodnocení, měli možnost se vyjádřit i k věcem, které vnímají negativně, přinést libovolné podněty související se školou.

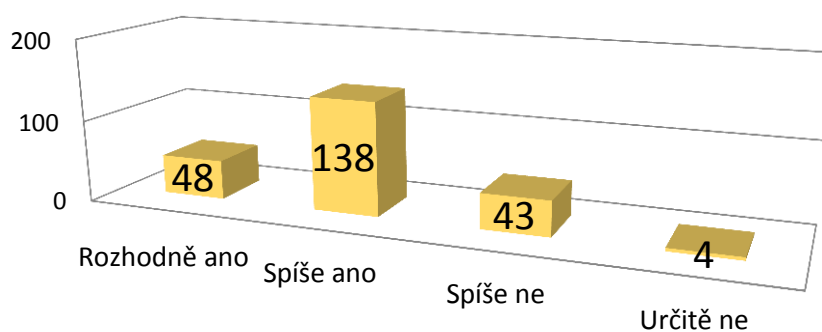
Výsledky dotazníku s krátkými komentáři jsou níže k dispozici. Grafy zahrnují odpovědi na uzavřené otázky všech respondentů bez rozdílu věku. Dílčí výsledky za jednotlivé třídy jsou k dispozici jednotlivým skupinám. Odpovědi na otevřené otázky slouží převážně pro interní potřebu vedení školy. Jmenovité údaje nejsou zveřejňovány.

Studium na gymnáziu považují pro sebe za užitečné

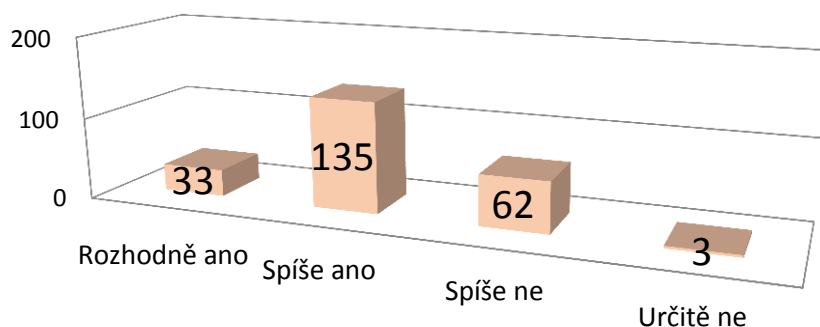
Plných 90% respondentů považuje školu pro sebe za velmi nebo spíše užitečnou. Naopak nejvíce o užitečnosti nepřesvědčených žáků se objevuje v kvartě, kvintě a zejména ve třetím ročníku čtyřletého studia.

Studium na gymnáziu je pro mě zajímavé

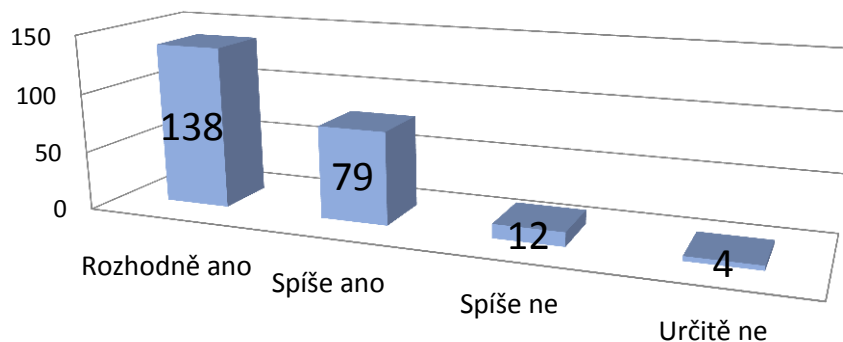
Co se týče zajímavosti, stále významně (80%) převažují ti, kteří studium za zajímavé považují. Přesunují se však od rozhodného souhlasu k opatrnějšímu vyjádření „spíše ano“. Pětina respondentů vnímá studium pro ně spíše nezajímavě.

Do školy chodím rád

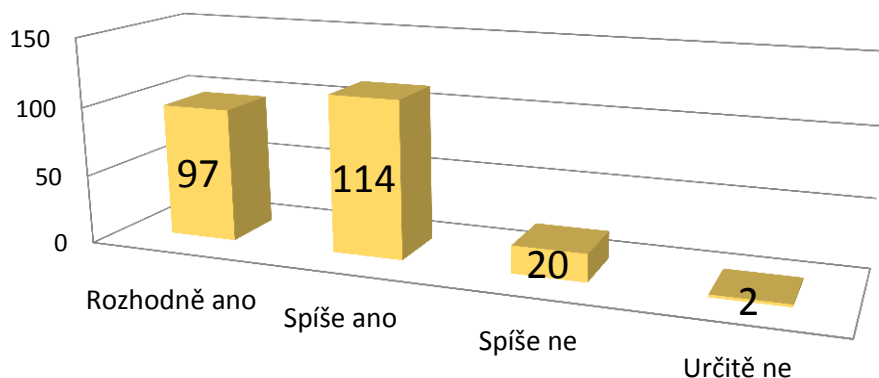
Téměř tři čtvrtiny žáků (72%) chodí do školy v podstatě nebo rozhodně rádo. 65 žáků, což je v úhrnu více než dvě školní třídy, nikoliv. Důvody nespokojenosti jsou různé, vzhledem k dalším odpovědím mohou v řadě případů souviset s náročností studia. Největší podíl nespokojených je v obou třetích ročnících, dále pak v kvintě a sextě.

V našem třídním kolektivu se cítím dobře

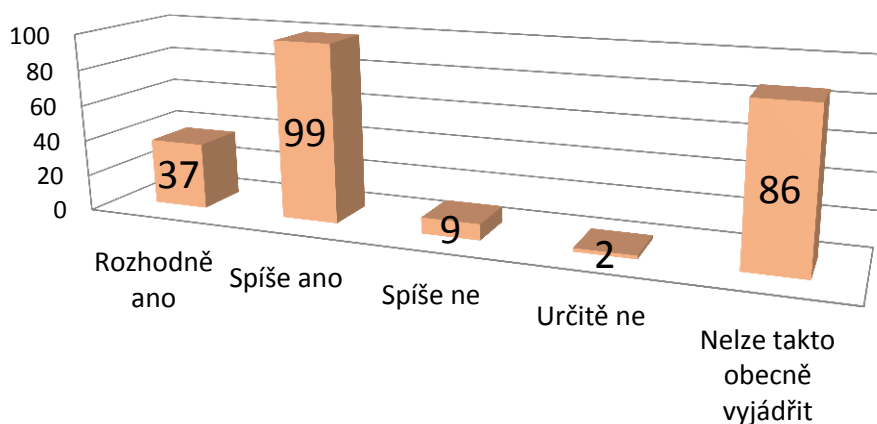
Potěšující informací je, že uvnitř třídních kolektivů se žáci, až na výjimky, cítí dobře. V šesti třídách dokonce úplně všichni respondenti zvolili odpověď „rozhodně“ či „spíše ano“, celkově ve škole to bylo 93%.

Cítím při vyučování dostatek prostoru se zapojit

Příznivé je zjištění, že 9 z 10 žáků vnímá dostatek prostoru se v rámci vyučování zapojit, zeptat se, prezentovat svůj názor, poznatek apod. Existují však i výjimky, kteří situaci vnímají opačně.

Učitelé formulují zadání pro mě jasně a srozumitelně

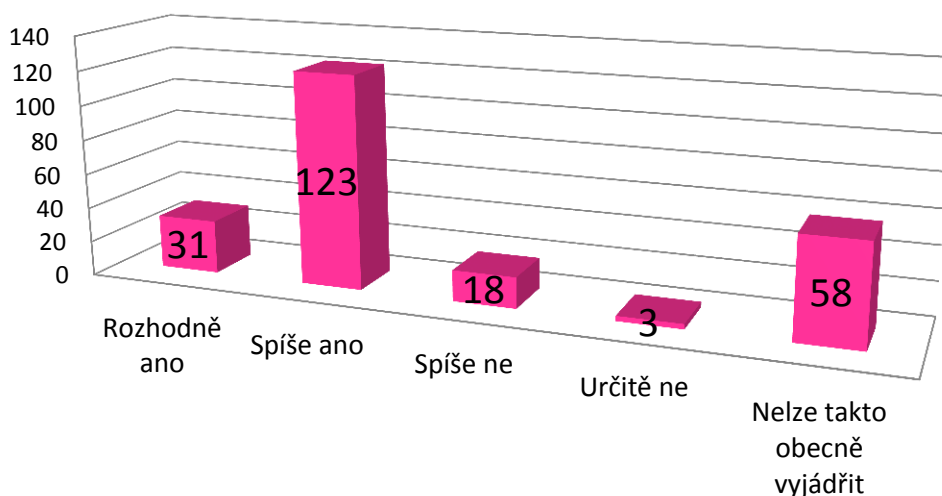

Velmi málo respondentů vysloveně odpovědělo, že zadání formulované učiteli nejsou srozumitelná. Téměř 60 % vnímá zadání učitelů rozhodně nebo v podstatě srozumitelně. 40% odpovědí však naznačují, že mezi srozumitelností požadavků jednotlivých učitelů jsou výrazné rozdíly. V kvintě a septimě tuto odpověď zvolilo dokonce více než polovina zúčastněných studentů.

Z otevřených odpovědí vyplynulo, že některým gymnazistům nejčastěji chybějí u zadání písemek informace o přesně vymezeném času na práci, váhu očekávané známky. Některé otázky považují za zadané příliš mlhavě (předpokládá se „Napiš vše, co víš...“). Exaktně uvažujícím studentům chybí vymezení minimálního požadavku (počet informací, údajů apod.) a považují otázku za nepřesně vymezenou. Objevila se i námitka, že některé testy přesahují svým rozsahem učivo probrané v hodinách, případně, že zařazené úlohy jsou obtížnější než probírané.

U zadání úkolů a rozsáhlejších prací pro domácí zpracování někteří respondenti postrádají přesně určený termín k odevzdání, jasné mantinely pro vypracování, kritéria, podle kterých se bude práce hodnotit. Nepříjemné jsou dle některých též změny pravidel před odevzdáním. Nevelký počet odpovídajících by uvítal, kdyby učitelé všechny úkoly zapisovali včetně termínu do systému Bakaláři.

Hodnocení od učitelů považuji za objektivní, dostatečně zdůvodněné a vysvětlené

Tato otázka zahrnuje objektivitu hodnocení učitelů a dostatečnost jeho zdůvodnění. Celkem 66% procent, tedy dvě třetiny respondentů, považuje hodnocení za zdůvodněné, většinou však opatrněji „spíše ano“. Celá čtvrtina odpovědí „Nelze takto obecně vyjádřit“ naznačuje, že v hodnocení a jeho zdůvodnění jsou mezi učiteli významné rozdíly.

Z otevřených otázek vyplynulo, že nejčastěji studentům chybí jasná bodovací stupnice a dostatečná zpětná vazba. Obvykle by uvítali výčet a shrnutí správných odpovědí, aby se mohli dodatečně ze svých chyb poučit. Vhodné by podle nich bylo věnovat větší čas prohlédnutí prací a vysvětlení chybných odpovědí. Někteří vnímají jako problém jinou formulaci odpovědi, než požaduje vyučující. Domnívají se, že jimi formulovaná odpověď má stejný význam. Ze strany učitelů však není uznána a žáci nejsou učitelem dostatečně přesvědčeni o významovém rozdílu.

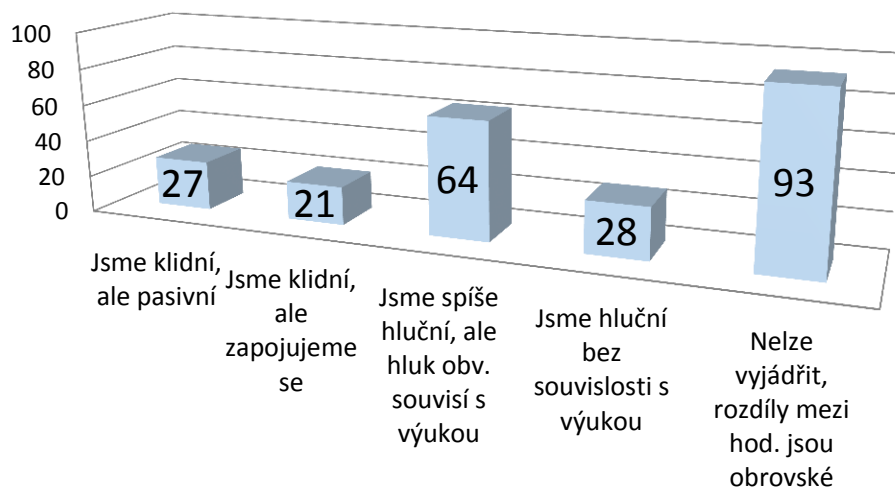
Žáci by uvítali včasné zaznamenání známek do webové aplikace, a to včetně drobnějších známek udělených za práci v hodině, referáty apod., objevily se i hlasy volající po zápisu známek z výchov.

Cítím se někdy hodnocením učitele ukřivděn?

Na otázku, zda a kdy se žáci cítí hodnocením ukřivdění, se v odpovědích objevilo upřednostňování sympatických žáků, strhávání bodů za maličkosti, neuznávání jiné než očekávané formulace, překračování deklarovaného max. počtu bodů, sankce za vyřčení vlastního názoru, různě hodnocené odpovědi stejného významu, neuznávání postupu, nevyvážená obtížnost skupin, nepravdivé obviňování z nedostatečné přípravy, hodnocení práce v hodině bez odůvodnění a systému.

Někteří žáci také v této souvislosti upozorňují na rozpor v požadavcích učitelů na dokonalou každodenní přípravu žáků a nedodržování pravidel, termínů a dohodnutých skutečností ze strany vyučujících. Zejména u nedodržených termínů opravených prací studenty rozčiluje zdůvodňování lidskou nedostatečností a potřebou volného času. Tento argument vnímají jako nerovný přístup, neboť mají pocit, že i oni mají právo na chvíli volna.

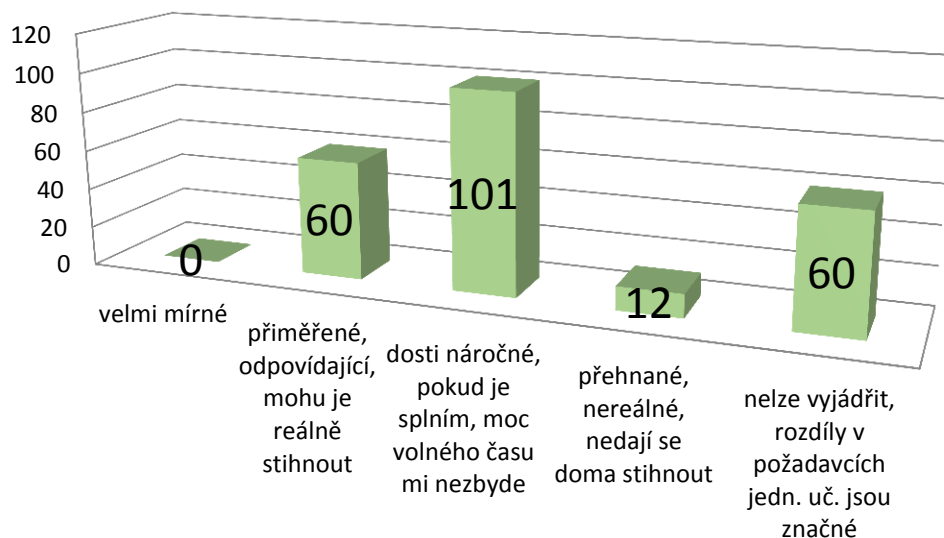
Jako třída se většinou při vyučování chováme takto:

Své chování v hodinách z hlediska hlučnosti hodnotí žáci poměrně sebekriticky. Modus odpovědí (40%) vyjadřuje výraznou rozdílnost mezi jednotlivými hodinami. Tuto odpověď zvolily například celé dvě třetiny respondentů z obou třetích ročníků.

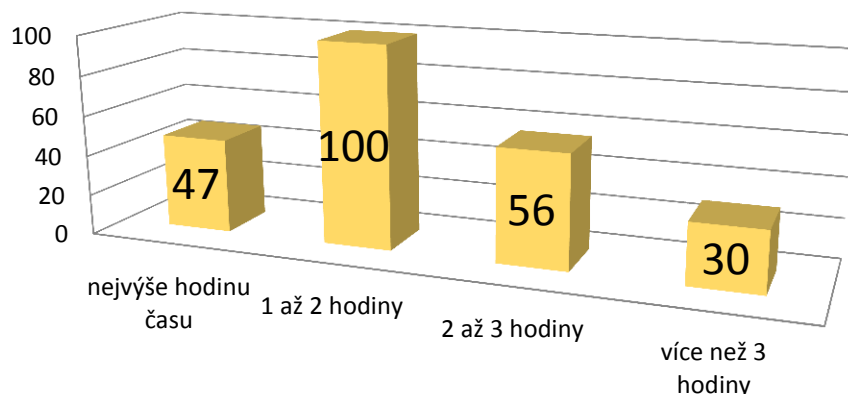
Čtvrtina všech zúčastněných si myslí, že jejich hluk při hodině souvisí s výukou. V tomto duchu odpovídali nejčastěji žáci tercie, kvarty a kvinty.

Požadavky vyučujících na příští hodiny považují za:

Žádný respondent nepovažuje požadavky učitelů za velmi mírné. V primě jsou nároky považovány nejčastěji za přiměřené, v ostatních ročnících převažuje názor (43%), že požadavky jsou dosti náročné a dostat jim znamená smířit se s poměrně malým prostorem pro vlastní aktivity. Čtvrtina (26%) vnímá mezi požadavky jednotlivých učitelů významné rozdíly. Za dokonce nesplnitelné považuje požadavky jeden žák ze dvaceti.

Průměrně mi příprava na další školní den zabere:

Necelá polovina (43%) respondentů se připravuje na další školní den jednu až dvě hodiny, čtvrtina dvě až tři hodiny. Více než 3 hodiny denně se chystá do školy 13% žáků. Takovou dobu uvedlo překvapivě nejvíce žáků z kvarty.

Oblíbenost a neoblíbenost předmětů, náročnost přípravy

Mezi trojici nejoblíbenějších předmětů je nejčastěji zařazován dějepis (dokonce v 10 třídách) a angličtina (9x), následuje tělesná výchova (7x) a biologie (6x). Na opačném pólu popularity se vyskytují přírodní vědy: chemie (11x), fyzika (8x) a matematika (6x).

Nejvíce přípravy věnují studenti podle údajů v dotazníku matematice a chemii (shodně v 5 třídách), dále oblíbenému dějepisu (4x) a českému jazyku (3x).

Oblíbenost a neoblíbenost učitelů

Jako důvody oblíbenosti vyučujících jsou studenty nejčastěji uváděny: schopnost srozumitelně a zábavně vysvětlit látku třeba i s využitím inovací, ochota reagovat na dotazy, v případě potřeby znovu vysvětlit danou problematiku, schopnost aktivizovat žáky samostatnou či skupinovou prací, soutěžemi apod., zpestření výkladu obrázkami, prezentacemi, odlehčením výkladu ukázkami a příklady praktického využití. Často se opakujícím rysem učitelů hodnocených jako oblíbených je lidský přístup, sympatický projev, ochota vyslechnout názor žáků, tolerance, připravenost se na některých věcech dohodnout, spravedlivé hodnocení. Důležitým kritériem je rovněž nadhled v oboru a nadšení pro jeho předávání žákům, energie a radost z práce.

Příčinami neoblíbenosti jsou nejčastěji uváděny: nedostatečná srozumitelnost, nezábavnost a nudnost výkladu, nesystematičnost, nedostatečný přehled v oboru a neschopnost reagovat na doplňující dotazy, zařazování osobních narážek, nepředvídatelnost, zadávání neohlášených písemek, nedodržování vlastních pravidel, příliš velké nároky, přidělování časově náročné domácí práce, nedostatečně zdůvodněné hodnocení. Oblíbenosti nepřidává ani náladovost, povýšenost, arogance, neschopnost udržet klid v hodině, moralizování, plošné trestání.

Čím učitelé dokáží udržet moji pozornost při vyučování?

Podle našich žáků se jejich pozornost lépe udrží srozumitelným, poutavým, zábavným výkladem. Ideální je, když obsahuje ukázkou, pokus či praktický příklad dalšího využití dané problematiky, vysvětlení vlastními slovy. Od věci není odlehčení výkladu zajímavostí či novinkou z oboru, případně sem tam nějaký vtípek. Užitečné jsou obměny způsobů výkladu, doprovodné obrázky, prezentace, video, práce s interaktivní tabulí.

Důležité je též zapojení žáků během hodiny: kratší samostatná či skupinová práce, jmenovité vyvolávání (třeba i k tabuli) během vyučování, hry, prostor pro názor.

Zásadní roli hraje rovněž připravenost učitele, systematickosti výkladu, přehledné podklady. Oproti monotónnímu projevu vede k udržení pozornosti samozřejmě také používaná dynamika hlasu, intonace a gestikulace. Mnohem snadněji získá pozornost učitel, u něhož je patrný vhléd do problematiky, schopnost leccos v oboru odvodit, odpovědět na zvědavé otázky, vyložit z hlavy bez čtení výkladu ze svých poznámek či učebnice. Nadšení pro svůj obor, radost z jeho předávání a energie vyzařující z učitele leckterého unuděného žáka také získá.

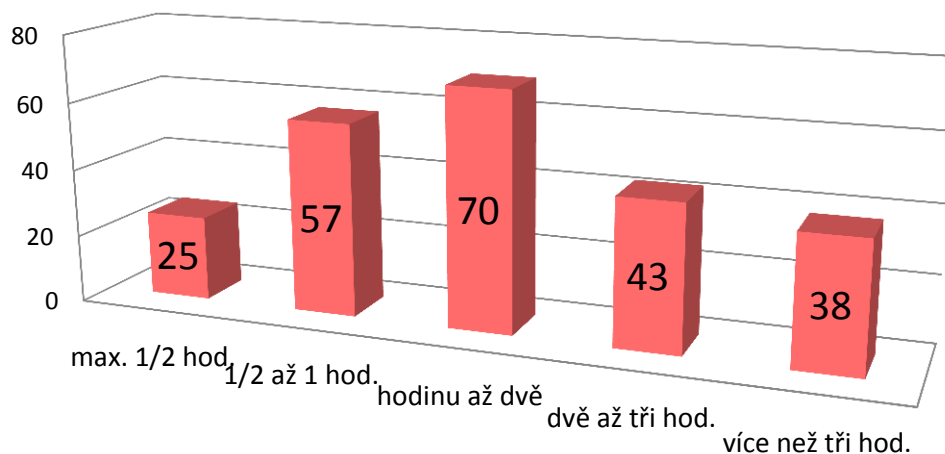
Dokážou mě učitelé něčím rozčítit?

Učitelé dokáží své žáky podle výsledků dotazníku i rozčítit. Nejčastějšími uváděnými důvody jsou neohlášené přepadové písemky, nedodržování konců hodin, nedodržené sliby a dohodnuté záležitosti, hodiny bez řádu a systému, nevyužitý čas v hodinách, který se pak musí dohánět doma. Dále se mezi důvody objevuje bazírování na ohromném objemu látky, považování svého předmětu za nejdůležitější na světě. Někomu připadá rozčítující a obtěžující soustavné úkolování prostřednictvím elektronické pošty a hojné zadávání práce během prázdnin.

Studenti v této otázce také upozornili na některé rozpory. Rozčítuje je neplnění termínů pro opravu písemek. Toto zejména dávají do kontrastu s neodkladnými požadavky kladenými na žáky. Několik žáků má pocit, že obsah písemek obtížností či obsahem neodpovídá probranému učivu. Někteří upozorňují na přísná pravidla pro hodnocení jejich příchodů do školy a srovnávají s pozdními příchody některých kantorů do hodin.

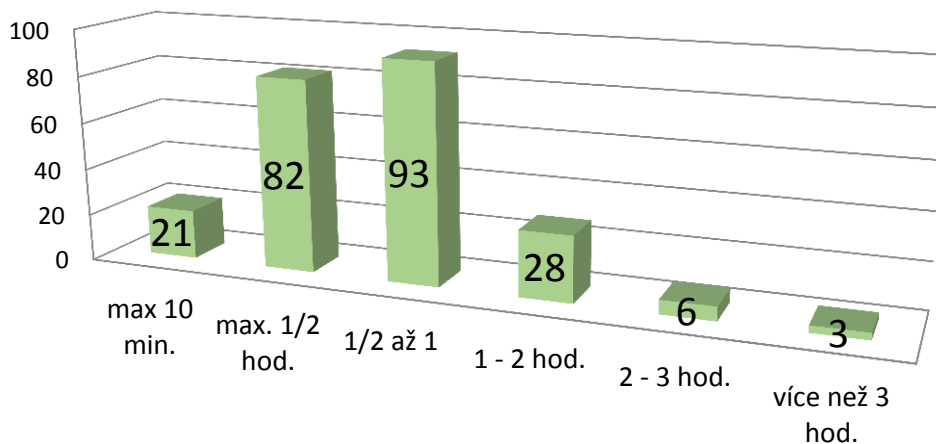
V osobní rovině žákům vadí u učitelů náladovost, nepředvídatelnost, občasné ponižování před kolektivem, osočování ze záměrné absence, nevhodné osobní vtípy a narážky, zatahování soukromého života do výuky, kolektivní trestání, neochota přiznat vlastní chybu, potřeba dokázat žákovi, že tomu nerozumí.

V pracovní den používám počítač doma průměrně:

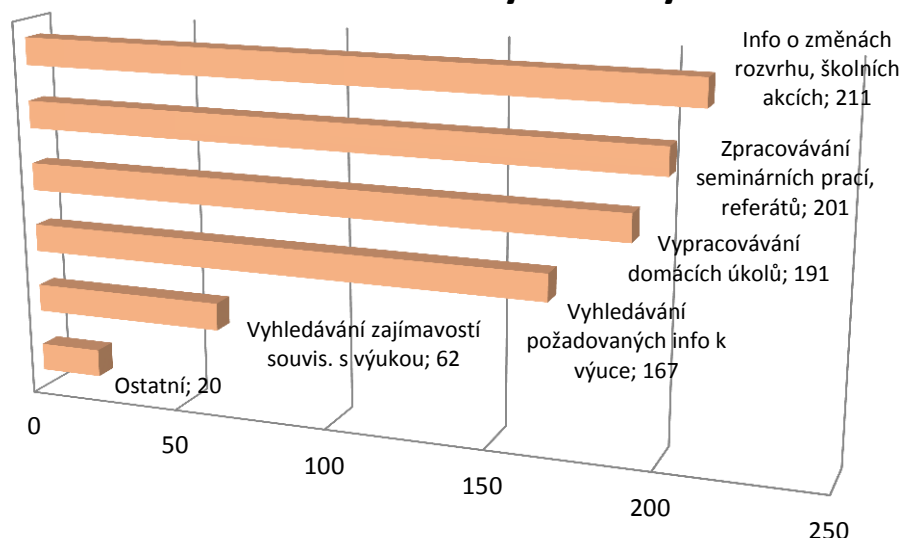
Využívání počítače je dnes již neodmyslitelnou součástí života. Z dotazníku vyplývá, že pro naše studenty je nejobvyklejší denní použití počítače v rozmezí jedné až dvou hodin. Modus se postupně vyvíjí a roste s věkem žáků. Zatímco v primě a sekundě většina žáků uvádí nejvýše jednu hodinu, u starších studentů se doba prodlužuje. Nejdéle tráví čas u PC oktáváni, kteří udávají nejčastěji odpověď „více než 3 hodiny“ strávené u počítače.

Z tohoto času bezprostředně souvisí s přípravou do školy:

K přípravě do školy používá 84% respondentů doma počítač nejvýše jednu hodinu. V primě, sekundě a sextě udávají žáci nejčastěji maximálně půl hodiny.

V souvislosti se školou používám doma počítač na tyto účely:

Z dalších komentářů, námětů a připomínek

Některé náměty se dotýkají provozních a organizačních záležitostí školy: přehnaně dlouhých bloků hodin před obědem (výjimečně až 7 hodin v kuse), nedostatečné velikosti a nevhodného rozdělení šatních skříněk, velké hmotnosti školních batohů, nespolehlivě fungující wifi. Zazněla i námitka k rozdělení úvazků či výzva k revizi seznamu učebnic, aby si studenti nekupovali tituly, které pak ve výuce nevyužívají. Objevily se výhrady k vytápění (zejména horních poschodí), chybějícímu toaletnímu papíru na záchodech, podmínkám v teráriích. Někdo by uvítal větší pestrost ve výběru sportů, jiný volný vstup na vlastní nebezpečí do tělocvičny. To je však vzhledem k bezpečnostním pravidlům ve škole opravdu nemožné.

Opakujícím se tématem je vstupní čipový systém. Někteří jej považují za omezování svobody a zejména je dráždí rozpor mezi přísným posuzováním studentských příchoď učitelů a jejich vlastním chováním v této věci. Vyskytla se obava z nárůstu práce třídních učitelů, která je však zbytečná. Systém naopak v propojení se třídní knihou řadu činností ušetří. S těžkým srdcem a pocitem dalšího omezení vnímají někteří žáci nainstalování programu, pomocí kterého lze v počítačových učebnách sledovat jejich práci v hodině.

S potěšením kvitují, že se objevila i pochvalná vyjádření k prostředí školy a kvalitě mnohých učitelů. Řada lidí hodnotí přes různé dílčí nedokonalosti školu kvalitně a je s ní spokojena. Několik žáků ocenilo možnost vyjádřit v dotazníku svůj názor.

Výsledky zpracoval:

Mgr. Marek Hoffmann, ředitel školy

12. 4. 2016